

Společné prohlášení odborných společností k problematice ochrany jihomoravských luhů (květen 2024)

Jihomoravské lužní lesy nezbytně potřebují řádnou ochranu

Lužní krajina nad soutokem Dyje a Moravy – to jsou přírodně nejbohatší lesy u nás i ve střední Evropě, ale také dvě mohutné řeky, unikátní mokřady a louky, písčité stepi a množství starých stromů. Přírodní rozmanitost území nazývaného Soutok, nebo také Moravská Amazonie, postupně mizí. Motorové pily a půdní frézy vytvářejí z vytěženého lesa oraniště, navíc prolévané hektolitry herbicidů a plně invazních rostlin. Stále totiž nejsme schopni zajistit tomuto přírodnímu klenotu adekvátní ochranu a péči. Navzdory tomu, že většina lužní krajiny je majetkem státu, který se její přírodu zavázal chránit už před více než čtvrt stoletím.

Od devadesátých let bylo postupně připravováno vyhlášení národního parku, chráněné krajinné oblasti, sítě přírodních rezervací a památek, pak opět národního parku a teď znovu chráněné krajinné oblasti. Kromě tří malých rezervací vyhlášených loni Krajským úřadem Jihomoravského kraje ale dosud nevzniklo vůbec nic. Chráněná území tak pokrývají méně než 3 % jihomoravských luhů. Přitom přímo v Praze je takto chráněno téměř 5 % území města. Absence územní ochrany Soutoku je zcela jasně jedním z největších dluhů našeho státu vůči přírodě a již dávno se stala také mezinárodní ostudou.

Přesto se ve veřejném prostoru opakovaně objevují tvrzení, že stávající ochrana je dostatečná. Bohužel to není pravda. Navzdory mezinárodním závazkům, proklamacím, programovým prohlášením i snahám řady vlád, politiků, institucí, spolků a jednotlivců se situace ohledně územní ochrany už desítky let nemění a stav lužní krajiny se setrvale zhoršuje. I proto po její ochraně dlouhodobě volá odborná veřejnost (např. prohlášení k Soutoku z r. [2009](#) a [2020](#)) a vyhlášení chráněné krajinné oblasti Soutok nedávno podpořilo více než 15 000 místních i přespolečných občanů (petice [Zachraňme Soutok](#)). Ochranu lužních lesů dlouhodobě blokoval zejména postoj Lesů České republiky, s.p. V poslední době mezi lesníky a ochranáři konečně vznikl konsenzus, jak na Soutoku hospodařit. Vyhlášení CHKO jej má institucionálně završit, přinést nezbytnou expertizu a umožnit adekvátní péči a efektivní hospodaření v souladu s přírodou, které si oblast zaslouží.

Jihomoravské lužní lesy ochranu potřebují skutečně naléhavě. Žádáme proto co nejrychlejší vyhlášení sítě maloplošných zvláště chráněných území i chráněné krajinné oblasti Soutok.

Česká botanická společnost

Benátská 433/2, 128 01 Praha 2 – Nové Město (<https://botanospol.cz/>)

Předseda: prof. RNDr. Karel Prach, CSc.

email: prach@prf.jcu.cz

Česká společnost entomologická

Viničná 1594/7, 12800 Praha 2 – Nové Město (<https://www.entospol.cz/>)

Předseda: RNDr. David Král, Ph.D.

email: entospol@gmail.com

Česká společnost pro ekologii

Branišovská 1645/31a, 37005 České Budějovice (<https://www.cspe.cz/>)

Předseda: prof. David Storch, Ph.D.

email: storch@cts.cuni.cz

Česká společnost ornitologická

Na Bělidle 34, 150 00 Praha – Smíchov (<https://www.birdlife.cz/>)

Ředitel: Mgr. Zdeněk Vermouzek

email: verm@birdlife.cz

Česká společnost pro ochranu netopýrů

Viničná 7, 128 44 Praha 2 – Nové Město (<https://www.ceson.org/>)

Ředitel: doc. Mgr. Tomáš Bartonička, Ph.D.

email: netopyr@ceson.org

Česká vědecká společnost pro mykologii

Knihovna botaniky, Univerzita Karlova, Benátská 2, 128 01 Praha 2

zastoupená výborem společnosti (<http://www.czechmycology.org/cz/cvsm-vybor.php>)

e-mail: cvsm@czechmycology.org

Společnost pro ochranu motýlů

Solní 127, 383 01 Prachatice (<http://www.lepidoptera-som.cz/>)

Předseda: Ing. Alois Pavlíčko, Ph.D.

email: alois.pavlicko@seznam.cz

Česká herpetologická společnost

Viničná 7, Praha 2, 128 44 (www.herp.cz)

Předseda: RNDr. Ivan Reháček, CSc.

Email: herp@herp.cz

Tyto společnosti sdružují více než 9 000 odborníků a zájemců o nejrůznější složky naší přírody.